

8.2.5.3.2. 7.6 Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural

Submăsură:

- 7.6 - sprijin pentru studii și investiții asociate cu întreținerea, refacerea și modernizarea patrimoniului cultural și natural al satelor al peisajelor rurale și al siturilor de înaltă valoare naturală, inclusiv cu aspectele socioeconomice conexe, precum și acțiuni de sensibilizare ecologică

8.2.5.3.2.1. Descrierea tipului operațiunii

Această sub-măsură va oferi sprijin financiar pentru protejarea, prin întreținere, restaurare și modernizare, obiectivelor de patrimoniu cultural de interes local, așezăminte monahale inclusiv a așezămintelor culturale-cămine culturale. Investițiile vor avea un impact pozitiv asupra turismului local și vor ajuta la stimularea dezvoltării mediului de afaceri local.

Sprijinirea conservării patrimoniului local și a tradițiilor are drept scop stimularea activităților de turism rural, precum și menținerea tradițiilor și a moștenirii spirituale contribuind astfel la atractivitatea zonelor rurale.

Operațiuni/Acțiuni eligibile pentru suport:

a) Investiții în active corporale pentru:

- restaurarea, conservarea și dotarea clădirilor/monumentelor din patrimoniul cultural imobil de interes local de clasă B;
- construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor de acces ale așezămintelor monahale de clasă B;
- restaurarea, conservarea și/sau dotarea așezămintelor monahale de clasă B;
- modernizarea, renovarea și/sau dotarea căminelor culturale.

b) Investiții în active necorporale:

Costurile generale ocazionate de cheltuielile cu construcția sau renovarea de bunuri imobile și achiziționarea sau cumpărarea prin leasing de mașini și echipamente noi, în limita valorii pe piață a activului precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, inclusiv studiile de fezabilitate, vor fi realizate în limita a 10% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd și construcții - montaj, și în limita a 5% pentru proiectele care prevăd simpla achiziție.

8.2.5.3.2.2. Tip de sprijin

- Rambursarea cheltuielilor eligibile suportate și plătite efectiv;
- Plata în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale R. (UE) nr.1305/2013.

8.2.5.3.2.3. Trimiteri la alte acte legislative

Legislație UE

-

Legislație Națională

LEGE nr. 422 din 18 iulie 2001 privind protejarea monumentelor istorice cu modificările și completările ulterioare;

Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale - republicată, cu modificările și completările ulterioare;

Hotărârea Guvernului nr 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare;

LEGE nr. 489 din 28 decembrie 2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor cu modificările și completările ulterioare;

Ordinul nr. 2260 din 18 aprilie 2008 privind aprobarea Normelor metodologice de clasare și inventariere a monumentelor istorice, cu modificările și completările ulterioare;

Legea nr. 143/2007 privind înființarea, organizarea și desfășurarea activității așezămintelor culturale, cu modificările și completările ulterioare.

8.2.5.3.2.4. Beneficiari

- Comunele definite conform legislației în vigoare;
- ONG-uri definite conform legislației în vigoare;
- Unități de cult conform legislației în vigoare;
- Persoane fizice autorizate/societăți comerciale care dețin în administrare obiective de patrimoniu cultural de utilitate publică, de clasă B.

8.2.5.3.2.5. Costuri eligibile

Cheltuielile eligibile* specifice:

- restaurarea, conservarea și dotarea clădirilor/monumentelor din patrimoniul cultural imobil de interes local de clasă B;
- construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor de acces ale așezămintelor monahale de clasă B;
- restaurarea, conservarea și /sau dotarea așezămintelor monahale de clasă B;
- modernizarea, renovarea și/sau dotarea căminelor culturale.

*Cheltuielile eligibile generale sunt prevăzute în secțiunea 8.1

Cheltuieli neeligibile* specifice:

- Contribuția în natură;
- Costuri privind închirierea de mașini, utilaje, instalații și echipamente;
- Costuri operaționale inclusiv costuri de întreținere și chirie.

*Cheltuielile neeligibile generale sunt prevăzute în secțiunea 8.1

8.2.5.3.2.6. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau incapacitate de plată;
- Investiția trebuie să fie în corelare cu orice strategie de dezvoltare națională/regională/județeană/locală aprobată, corespunzătoare domeniului de investiții;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură;
- Investiția să se realizeze în spațiul rural;
- Introducerea investiției din patrimoniul cultural de clasă B în circuitul turistic, la finalizarea acesteia;
- Solicitantul se angajează să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani, de la ultima plată.

8.2.5.3.2.7. Principii în ceea ce privește stabilirea de criterii de selecție

Pentru investițiile de restaurare și conservare a patrimoniului cultural de interes local

- Principiul potențialului turistic, în sensul prioritizării proiectelor în localitățile rurale cu potențial de dezvoltare turistic;
- Principiul valorii culturale în funcție de numărul de activități socio-culturale desfășurate.

Pentru investițiile de modernizare și dotare a căminelor culturale

- Principiul gradului de deservire a populației, inclusiv potențialul turistic al localității rurale;
- Principiul valorii culturale în funcție de numărul de activități socio-culturale desfășurate.

Principiile de selecție vor fi detaliate suplimentar în legislația națională subsecventă și vor avea în vedere prevederile art. 49 al R (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

De asemenea, principiile de selecție vor asigura dezvoltarea echilibrată a agriculturii din România, ponderea criteriilor de selecție realizându-se în funcție de evoluția programului și nivelul de dezvoltare al sectoarelor prioritare identificate în strategia programului.

8.2.5.3.2.8. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi **100% din totalul cheltuielilor eligibile** pentru proiectele de utilitate publică, **negeneratoare de venit** și nu va depăși **500.000 euro**.

Sprrijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi **80% din totalul cheltuielilor eligibile** pentru proiectele **generatoare de venit** și nu va depăși **200.000 euro**.

Sprrijinul pentru **proiectele generatoare de venit** se va acorda conform R(UE) nr. 1407/2013 privind aplicarea articolelor 107 si 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis, iar valoarea totală a ajutoarelor de minimis primite pe perioada a 3 ani fiscali de către un beneficiar nu va depăși plafonul maxim al ajutorului public de **200.000 Euro/ beneficiar**.

Alocarea financiară a submăsurii 7.6. Investițiile asociate cu protejarea patrimoniului cultural reprezintă 15% din alocarea totală a măsurii.

8.2.5.3.2.9. Posibilitatea de a verifica și a controla măsurile și/sau tipurile de operațiuni

8.2.5.3.2.9.1. *Riscul (riscurile) în implementarea măsurilor*

-

8.2.5.3.2.9.2. *Măsuri de atenuare*

-

-

8.2.5.3.2.9.3. *Evaluarea globală a măsurii;*

-

8.2.5.3.2.10. Metodologia de calculare a cuantumului sprrijinului, dacă este relevant

Nu se aplică.

8.2.5.3.2.11. Informații suplimentare specifice operațiunii

Definirea infrastructurii la scară mică, inclusiv infrastructura turistică la scară mică menționată la articolul 20 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013

Nu se aplică.

Dacă este cazul, o derogare specifică pentru a permite sprijinirea unei infrastructuri la scară mai mare pentru investiții în banda largă și în energia din surse regenerabile

Nu se aplică.

Informații privind aplicarea perioadei de grație menționate la articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul delegat nr. 807/2014

Nu se aplică.

Definirea pragurilor menționate la articolul 13 litera (e) din [AD DR - C(2014)1460]

Nu se aplică.

8.2.5.4. Posibilitatea de a verifica și a controla măsurile și/sau tipurile de operațiuni

8.2.5.4.1. Riscul (riscurile) în implementarea măsurilor

- Riscurile generale identificate pentru implementarea Măsurii 7 vizează următoarele aspecte: proceduri inadecvate de verificare și control precum și aplicarea incorectă a prevederilor acestora, proceduri neadecvate și documentații de atribuire nerelevante pentru eficiența procedurilor de licitație pentru beneficiarii publici și privați precum și posibile întârzieri în lansarea procedurilor de achiziții publice, neaplicarea de sancțiuni în situațiile de întârziere înregistrate în implementarea proiectelor, criterii de selecție dificil de evaluat pentru o selecție corespunzătoare a solicitanților și un sistemul IT neadecvat;
- Beneficiarii nu respecta legislația aferentă achizițiilor publice.

8.2.5.4.2. Măsuri de atenuare

În vederea îmbunătățirii implementării măsurii și reducerii riscurilor următoarele acțiuni corespundente riscurilor identificate sunt planificate:

- elaborarea de proceduri clare și detaliate și eficientizarea sistemelor de control în toate fazele de verificare a unui proiect prin: elaborarea de proceduri cu fișe de verificare pentru toate acțiunile ce concură la plata unui proiect, evaluare, selectare, contractare, achiziții și autorizare plăți, eșantioane de supraveghere a structurilor teritoriale și delegate, controlul la fața locului, sistemul de contestații care permite o verificare a modului de aplicare a procedurilor, controale prin eșantion atât în perioada de implementare a proiectelor cât și ex-post;
- Implementarea la nivelul procedurilor de achiziții publice derulate în cadrul PNDR a măsurilor prevăzute în planul de acțiune privind condiționalitatea ex-ante referitoare la achizițiile publice prevăzute în anexa capitolului 6 cu accent asupra asigurării cadrului legal și instituțional necesar, a consolidării capacității administrative și a asigurării mecanismelor corespunzătoare de derulare a procedurilor de achiziții publice.

- realizarea mai multor verificări legate de implementarea proiectelor în corelare cu etapele de implementare a proiectelor;
- elaborarea documentațiilor standard de către Agenția de plată pentru a fi utilizate de către beneficiarii publici. Astfel, vor fi realizate formate de documentații de atribuire în care cerințele de calificare și factorii de evaluare și proporționalitate vor fi predeterminate. Pentru beneficiarii privați se revizuiesc procedurile referitoare la achiziții în sensul clarificării elementelor necesare în documentațiile de atribuire, publicarea acestora în sistemul informatic pentru o mai bună informare cu privire la cerințele procedurii de achiziție. Respectarea lor din partea solicitanților și prin urmare verificarea acestora de către Agenția de plată va asigura punerea în aplicare a principiilor economicității, eficienței, eficacității, transparenței. Autoritatea de Management va asigura elaborarea unor proceduri adecvate ale căror prevederi să asigure conformitatea cu această cerință.
- Agenția de plată va verifica criteriile de selecție și de încredințare utilizate de beneficiari înaintea lansării procedurilor de achiziții publice. După anunțul câștigării ofertei, agenția de plată va verifica oferta câștigătoare cât și cele necâștigătoare. Agenția de plată va verifica dacă oferta câștigătoare este cuantificabilă și realistă, mai ales din perspectiva perioadei de execuție. Controalele vor fi întărite cu privire la posibilele legături ale beneficiarilor și furnizorilor de bunuri/servicii prin consultarea Registrului Național al Comerțului (RECOM).
- se vor desfășura campanii de informare pentru beneficiarii FEADR cu privire la iregularități și bune practici de achiziții publice.
- stabilirea unor criterii clare și transparente de selecție a solicitanților în vederea evitării neregulilor și informarea acestora prin intermediul ghidurilor, pliantelor, site-uri web și alte acțiuni
- sistemul IT existent la nivelul Agenției de plată se va actualiza și optimiza cu noile fluxuri administrative și măsurile PNDR 2014-2020 și vor fi introduse chei de control specifice.

8.2.5.4.3. Evaluarea globală a măsurii;

În perioada 2007-2013, principalele probleme identificate în implementarea Măsurii 322 "*Renovarea, dezvoltarea satelor și îmbunătățirea moștenirii rurale*" au fost legate de:

- procedurile de achiziție publică, respectiv complexitatea acestui proces, fapt ce a condus la întârzieri în implementarea proiectelor, selecția proiectelor
- corelarea tipurilor de investiții pentru proiecte integrate.

Pe baza analizei rezultatelor controlului efectuat asupra măsurii 322, în vederea evitării problemelor întâmpinate, pentru perioada de programare 2014-2020 au fost luate următoarele măsuri:

- au fost revizuite procedurile de achiziții pentru beneficiarii publici în sensul solicitării unor cerințe clare în documentațiile de atribuire, precum și a controalelor efectuate de către AFIR în scopul de a eficientiza procesul de achiziții publice; acțiuni similare au fost întreprinse și pentru beneficiarii privați.
- criteriile de selecție care vor fi detaliate în cadrul legislativ național (ghiduri, proceduri) vor avea o mai mare doză de acuratețe, vor fi mai clare și verificabile;
- a fost eliminată posibilitatea de a aplica proiecte integrate (care să prevadă investiții din mai multe tipuri de operațiuni: ex. infrastructură socială și infrastructură apă/apă uzată) deoarece puteau fi prioritizate proiecte care aveau ca și componentă infrastructura socială fără a fi majoritară la nivel de proiect.

Cu privire la aspectele referitoare la investițiile pentru protejarea patrimoniului cultural de interes local, principala problemă identificată a fost legată de necorelarea punctajului acordat pentru criteriul de selecție referitor la proiectele care promovau investiții în scopul conservării specificului local și a moștenirii culturale, cu valoarea acestui tip de investiții.

Pentru perioada 2014-2020, a fost aleasă o altă abordare, în sensul sprijinirii acestui tip de investiții printr-o submăsură separată, cu o alocare specifică.

Pentru o bună acoperire teritorială din punct de vedere al tipurilor de acțiuni și al potențialilor beneficiari, inclusiv a facilitării accesului acestora la diverse fonduri, iar pe de altă parte pentru asigurarea unui sistem eficient de implementare care să conducă la o bună administrare și în final la o dezvoltare echilibrată și durabilă în elaborarea PNDR, s-a urmărit asigurarea demarcării și complementarității între FEADR și alte fonduri.

De asemenea, măsura vizează tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea sprijinului în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

Măsura 7 creează premisele îndeplinirii priorităților identificate în strategia privind îmbunătățirea infrastructurii la scară mică din mediul rural precum și protejarea patrimoniului și moștenirii culturale din mediul rural.

În urma analizei realizate de AM și Agenția de plată, pe baza experienței dobândite în perioada de programare 2007-2013, se poate concluziona că verificarea și controlul măsurii sunt asigurate atât prin prisma pregătirii profesionale cât și îmbunătățirea procedurilor de lucru, astfel încât să nu se prejudicieze interesele financiare ale Uniunii Europene.

8.2.5.5. Metodologia de calculare a cuantumului sprijinului, dacă este relevant

Nu se aplică.

8.2.5.6. Informații suplimentare specifice măsurii

Definirea infrastructurii la scară mică, inclusiv infrastructura turistică la scară mică menționată la articolul 20 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013

-

Dacă este cazul, o derogare specifică pentru a permite sprijinirea unei infrastructuri la scară mai mare pentru investiții în banda largă și în energia din surse regenerabile

-

Informații privind aplicarea perioadei de grație menționate la articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul delegat nr. 807/2014

-

Definirea pragurilor menționate la articolul 13 litera (e) din [AD DR - C(2014)1460]

-

8.2.5.7. Alte observații importante relevante pentru înțelegerea și punerea în aplicare a măsurii

Modernizare: cuprinde lucrările de construcții-montaj și instalații privind reabilitarea infrastructurii și/sau consolidarea construcțiilor, reutilizarea/dotarea, extinderea (dacă este cazul) aparținând tipurilor de investiții derulate prin măsură, care se realizează pe amplasamentele existente, fără modificarea destinației/funcționalității inițiale.

Patrimoniul cultural imobil de interes local de clasa B este definit în legislația națională (Legea 422/2001) ca fiind reprezentat de monumentele istorice reprezentative pentru patrimoniul cultural local și în cazul în care sunt aflate în proprietate publică, pot fi declarate, potrivit legii, de interes public național sau local, după caz, prin hotărâre a Guvernului inițiată de Ministerul Culturii și Cultelor, respectiv prin hotărâre a consiliilor locale, județene sau a Consiliului General al Municipiului București, cu avizul Ministerului Culturii și Cultelor.

Cămin cultural – instituție înființată în scopul propagării culturii în spațiul rural.